

A Központi Könyvtár középtávú stratégiája 2018-2020 között

A könyvtár jelenlegi helyzetének bemutatása

A Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára szolgáltatói feladatokat ellátó szervezeti egység, nyilvános egyetemi könyvtár, amely tevékenységével az oktatást, kutatást, gyógyítást szolgálja az Egyetemen oktatott és kutatott tudományok területén. Az egyetem szervezeti működési szabályzatának megfelelően

- gyűjti, feltárja, rendelkezésre bocsátja a hazai és nemzetközi szakirodalom hagyományos és elektronikus hordozókon megjelenő dokumentumait,
- együttműködik más könyvtárakkal a hazai és külföldi információs rendszer felhasználása érdekében,
- összehangolja az egyetemi könyvtári hálózat tevékenységét és a könyvtári információs szolgáltatást,
- az Egyetem könyvtári rendszerének működését koordinálja, ennek keretében szakmai felügyeletet gyakorol a kari, illetőleg az egyes szervezeti egységeknél lévő könyvtárak felett.

Fő feladatainak színvonalas ellátása érdekében a legkorszerűbb szakinformációs forrásokkal látja el az egyetem dolgozóit, hallgatóit, valamint szakterületi témában érdeklődő minden látogatóját.

Nyilvános könyvtárként a Központi Könyvtár hosszabbított nyitvatartással áll minden látogatója rendelkezésére, emellett az egyetemi oktatók, kutatók és hallgatók részére két telephelyen folyamatos, 24 órás nyitvatartást, valamint az elektronikus források használatához távoli elérést biztosít.

Gondoskodik az irodalomkutatás fejlesztéséhez szükséges kompetenciák kialakításáról, részt vesz a graduális és posztgraduális képzésben is.

A Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára a Jogi és Igazgatási Főigazgatóság szervezeti egysége, a Kancellár irányítása alá tartozik. A módszertani felügyeletet a Tudományos Rektorhelyettes látja el.

Jövőkép

A 2020-ig tartó időszakban a Központi Könyvtár az oktatók, kutatók, valamint az egyetem felső vezetése számára szolgáltatói és információs központ, a hallgatók számára közösségi tér.

Szolgáltatásait a látogatók igényeihez igazítja, működését visszacsatolással folyamatosan ellenőrzi, ezzel összhangban fejleszti. Biztosítja a szakirodalmi infrastruktúra üzemeltetését, valamint segíti az információforrások megfelelő használatát. Részt vesz az egyetem graduális és posztgraduális képzésében.

Kiáll a nyílt tudomány művelése mellett, lehetőségei szerint segíti a kutatókat a nyílt hozzáférésű publikálásban.

Gyűjti és rendszerezi az egyetem tudásvagyonát, nyilvántartja a publikációs eredményeket, friss, naprakész információval látja el az egyetem vezetését.

SWOT analízis

Erősségek

- a működés minden pontján interaktív kapcsolat a felhasználókkal
- kiemelkedő elektronikus szolgáltatás biztosítása
- széles tudományterületi lefedettség, korszerű állományépítés
- 7/24 nyitvatartás, magas látogatói szám
- erős támogatottság az egyetem vezetése részéről
- rendszeres, szervezett információ-megosztás a kutatókkal és hallgatókkal a legújabb forrásokról
- az egyetemi oktatási rendszerhez kapcsolódás a könyvtári informatika területén
- kisebb volumenű szoftverfejlesztés gyorsan, hatékonyan megvalósítható
- munkatársak csapatszellem, precizitása
- az egyetem egészét érintő/támogató stratégiai elemzések

Gyengeségek

- allokált humánerőforrás kapacitás problémák
- helyhiány
- elhelyezési problémák (olvasói terek, raktárak nem megfelelő elhelyezése, hiányzó funkciók)
- a könyvtár működésében néhány fontos szakterület az alacsony létszám miatt elnagyolt, illetve hiányzik (pl. az archív állomány feltárása, PR, kutatókönyvtáros, stb.)
- elavult könyvtári integrált rendszer, szerverpark

Lehetőségek

- online források elérhetőségéről való tájékoztatás javítása
- új könyvtári épület tervezése
- hatékonyság növelése
- nagyobb volumenű informatikai fejlesztések
- kutatók online források beszerzésbe való bekapcsolódásának elmélyítése
- EISZ konzorcium bővülésével egyszerűsített beszerzések
- országos könyvtári portál megjelenése
- közös könyvtári platform

Veszélyek

- Munkaerőpiaci viszonyok miatt szakképzett munkaerő tartós hiánya
- anyagi források szűkülése, elapadása
- informatikai fejlesztések, támogatások teljes hiánya
- kutatói leterheltség miatt bizonyos érdektelenség
- csökkenő pályázati lehetőségek

Az Egyetem Intézményfejlesztési tervéhez, valamint a hazai és nemzetközi szakmai irányokhoz igazodva a könyvtár fontosabb céljai, valamint a célok megvalósításának hangsúlyos eszközei a következő pontokban kerültek összefoglalásra:

1. Az egyetem szakirodalmi infrastruktúrájának fenntartása, fejlesztése

A Központi Könyvtár egyik alapfeladata az Egyetem hármasköréhez (oktatás, kutatás, gyógyítás) igazodó információs igényeinek kiszolgálása. Az orvostudományi kutatások elsősorban a legfrissebb adatokra és eredményekre támaszkodnak, melyek folyóiratokban jelennek meg, az ezekhez való hozzáférés biztosítása tehát elsődleges cél, a nyílt hozzáférés (OA) elveinek figyelembe vétele mellett. Másik kulcsterület a gyógyítási tevékenységekhez kapcsolódó evidencián alapuló kezelési információk elérhetővé tétele. Lehetőség szerint a felhasználókkal minél hatékonyabb kommunikáció kialakítására van szükség a valós igények és szükségletek felmérése érdekében, törekvés a kutatáshoz szükséges elektronikus források teljes körű beszerzésére. A cél elérésének legfontosabb eszközei:

a. Elektronikus szakirodalmi források beszerzése, monitorozása, felmérése az elméleti és klinikai kutatások számára

b. Hallgatók számára releváns szakirodalom beszerzése

A hallgatók igényeinek megfelelően elsősorban a tankönyvek, interaktív atlaszok, egyéb tanulást segítő adatbázisok beszerzése szükséges, bővülő elektronikus könyv kínálattal.

2. Felhasználók, látogatók kiszolgálása, szolgáltatások fejlesztése

A könyvtár mára közösségi térré vált a hallgatók számára, a folyamatos tanulás színtere, mely megfelelő környezetet és eszközöket biztosít a látogatóknak. Fontos, hogy szolgáltatásai igazodjanak a látogatók igényeihez. A cél elérésének legfontosabb eszközei:

a. Tanulói közösségi tér fenntartása, fejlesztése

A könyvtár 24 órás nyitvatartásának fenntartása, a könyvtár épületének folyamatos karbantartása, felújítása.

b. Szolgáltatások korszerűsítése

A Központi Könyvtár közvetlen szolgáltatási forgalmat bonyolító két telephelyén RFID rendszer kiépítése szükséges, megfelelő források rendelkezésre állása esetén a teljes állományrészre kiterjesztve. A technológiai fejlesztés több új szolgáltatás bevezetését is lehetővé teszi.

c. *Állomány retrospektív feldolgozása*

A könyvtár közel 300.000 kötetből álló nyomtatott gyűjteménye csak részben érhető el elektronikus katalógusból. Törekedni szükséges a minél teljesebb feltárára.

d. *Minőségbiztosítás*

A könyvtár elkötelezett a folyamatos minőségi szolgáltatások nyújtásában. Az egyetem által alkalmazott ISO 9001 minősítés fenntartása és folyamatos fejlesztése mellett a „Minősített Könyvtár” cím megszerzése is cél.

3. Kutatástámogatás

A kutatói munkát a szakirodalmi források beszerzésén kívül a könyvtár egyéb szolgáltatások nyújtásával is támogatni kívánja. A legfontosabb cselekvési pontok:

a. *Bibliometriai elemzések készítése*

Kimutatások, módszertani ajánlások szolgáltatása az egyetem publikációs tevékenységéről, kiváló egyetemi publikációk nyilvántartása, szakmai továbbfejlődés a területen.

b. *Publikációs tevékenység segítése*

Segítségnyújtás folyóiratok kiválasztásában, nyílt hozzáférésű megjelentetés támogatása.

c. *Nyilvántartások, adatbázisok koordinációja, létrehozása*

Részvétel a különféle szakmai adatbázisok gyarapításában, az MTMT egyetemi koordinációja, működtetése, adatszolgáltatás.

d. *Rangsorok adatszolgáltatása*

A fontosabb rangsoroló oldalak adatszolgáltatásában történő részvétel, a rangsorok módszertanának feldolgozása.

e. *Könyvtári tudományos publikálás*

Könyvtári kutatómunka a magyar folyóiratok minőségének javítása érdekében, elemzések scientometria témakörben.

4. Oktatás

A korszerű irodalomkutatási eszközök, szakirodalmi források bemutatása, használatának oktatása a könyvtár egyik fontos feladata. A könyvtár az alapképzésben és a PhD képzésben is kurzusokat tart, melyek fenntartására és további fejlesztésére van szükség. A cél elérésének fontosabb eszközei:

a. *Oktatás további fejlesztése*

Az irodalomkutatás módszereinek oktatása az alapképzésben, valamint PhD képzésben részt vevő hallgatók számára, az oktatási anyag folyamatos fejlesztése.

b. Tantermi előadás bevezetése

Új, tantermi előadás bevezetése, mely létszámkorlát nélkül lehetőséget ad a hallgatók számára, hogy megismerhessék az irodalomkutatás alapvető eszközeit, a tudományos publikálás alapjait.

5. Értéktörzés

A könyvtár értéktörző feladatkörének megtartása szükséges, ugyanis állományában unikális darabok, muzeális értékű könyvek is szerepelnek. A cél megvalósításának legfontosabb eszközei:

a. Új külső raktár létrehozása

A könyvtár állománya a központi épületből történő költözést követően több külső raktárban került elhelyezésre. Egy egységes, állományvédelmi szempontból jobb körülményeket biztosító, az állomány egészét befogadó, szolgáltatási helyként is funkcionáló raktár kialakítása lenne célszerű.

b. Semmelweis különgyűjtemény létrehozása

Az egyetem névadójáról szóló, valamint általa írt művekről egy különgyűjtemény létrehozása és gyarapítása, mely alkalmas egy állandó emlékszoba létrehozásának támogatására.

c. Digitalizálás

A Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégiához (2017-2025) illeszkedve folytatni szükséges a könyvtár unikális állományrészének digitalizálását, a rendelkezésre álló források függvényében.

d. Publikálás

Az unikális állományrészek, különleges dokumentumok feltárásáról, restaurálásáról, kötéseti, ex libris, possessor nyilvántartás vezetése, illetve a különgyűjtemények tartalmi elemzése.